

ADAMS UITSTEKENDE UITVINDINGEN

**HET COMPLETE BOEK
OVER UITVINDINGEN DIE
DE WERELD VERANDERDEN**

ADAM KAY

**GEÏLLUSTREERD DOOR HENRY PAKER
VERTALING MAREN MOSTERT**

HarperCollins

Voor het papieren boek is materiaal gebruikt uit FSC® gecertificeerde bossen en andere gecontroleerde bronnen, onafhankelijk gecertificeerd door Soil Association Certification. Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green
HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2023 Adam Kay
Oorspronkelijke titel: *Kay's Incredible Inventions*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2024 HarperCollins Holland
Vertaling: Maren Mostert
Omslagontwerp en -illustraties: Henry Paker, 2023
Omslagbewerking: Pinta Grafische Producties
Bewerking omslagbelettering: Maruga Koops
Illustraties: © Henry Paker, 2023
Zetwerk: Mat-Zet B.V., Huizen
Druk: PBTisk, a.s., Czech Republic

ISBN 978 94 027 1641 2
NUR 210
Eerste druk november 2024

Originele Engelstalige uitgave verschenen bij Puffin Books, onderdeel van Penguin Random House UK.

The brands referred to in this book are trademarks belonging to third parties.

The moral right of the author and illustrator has been asserted.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Elk ongeoorloofd gebruik van deze publicatie om generatieve kunstmatige-intelligentietechnologieën (AI-technologieën) te trainen is uitdrukkelijk verboden.
De exclusieve rechten van de auteur en uitgever worden hierbij niet beperkt.

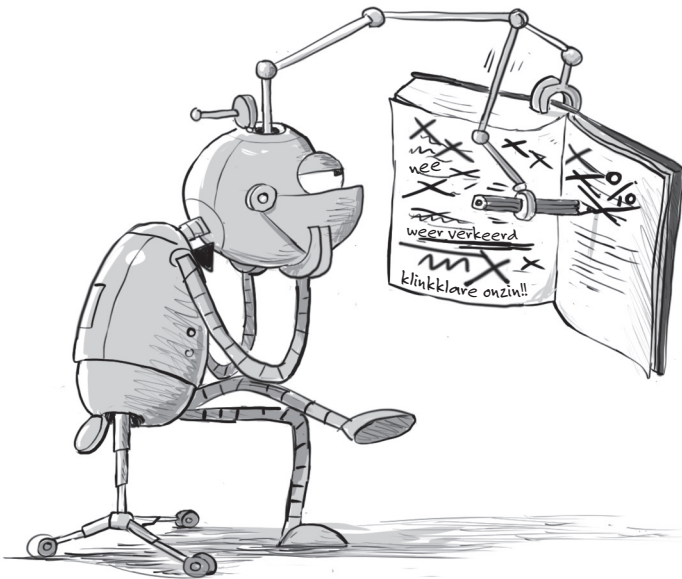
Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

*Dit boek is opgedragen aan BUTLERTRON-6000,
mijn huisrobot, voor het factchecken van dit boek.*

*Het is ook opgedragen aan mijzelf, Adam Kay,
de grootste uitvinder aller tijden.*

⚡ Factcheck - dit klopt écht niet. ⚡

INHOUD

Inleiding	9
-----------	---

Deel een

Thuis – Lampjes, lasagne en (p)leepapier

De badkamer	14
De slaapkamer	48
De keuken	76
De woonkamer	109
Elektriciteit	135

Deel twee

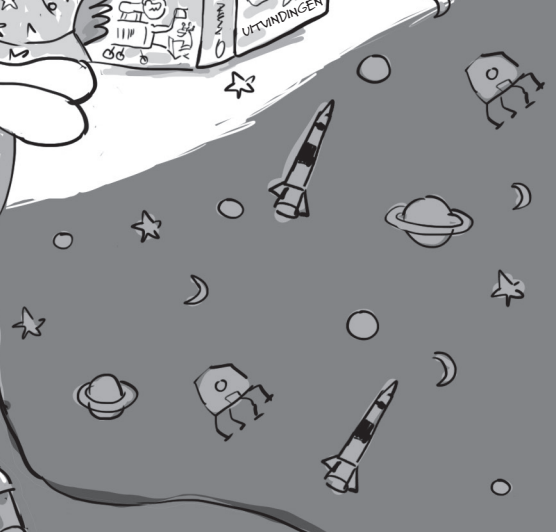
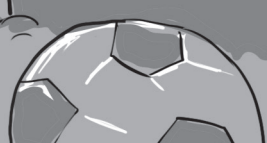
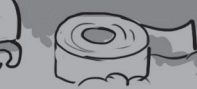
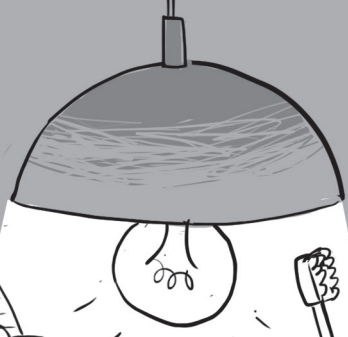
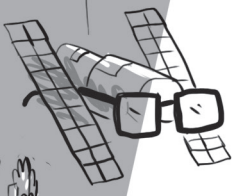
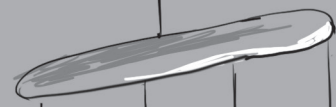
Op pad – Onderzeeërs, satellietnavigatie en spaceshuttletoiletten

Bouwen	166
Reizen: over land	204
Reizen: over zee en door de lucht	235
Reizen: in de ruimte	273

Deel drie

Technologie – Muizen, morsecode en Mario

Communicatie	306
Computers	340
Het internet	367
Robots	397
Conclusie	420
Dankwoord	422
Credits	423

INLEIDING

Kijk eens om je heen. Wat zie je dan? Misschien ben je wel in de slaapkamer – er hangt een lamp boven je, er staat een wekker naast je, een dekbed op het bed waar je op ligt. ⚡ **Factcheck - statistisch gezien is het waarschijnlijker dat lezers dit boek op de wc lezen.** ⚡ Misschien ben je, net als ik, in de woonkamer – er is een tv, er staat een bank en er ligt een misselijke hond bij de haard. Pippin, stop daarmee!

ADAMS UITSTEKENDE UITVINDINGEN

Heb je je ooit afgevraagd waar al die spullen om je heen vandaan komen? Nee, niet van Amazon.nl. Ik bedoel, wie was de eerste persoon die op het geweldige idee kwam om een mobiele telefoon te maken of het irritante idee om een school te bouwen? Alles om je heen wat niet aan de hemel fonkelt, groeit of blaft of scheten laat, is door iemand uitgevonden. Zoals de wetenschapper die per ongeluk de magnetron heeft uitgevonden, de tiener die de trampoline heeft bedacht en het genie achter Smell-O-Vision.

We zullen de koningin ontmoeten die voor het eerst op een toilet poepte, we leren dat de gloeilamp van baardhaar werd gemaakt en ontdekken waarom margarine vroeger vol maden zat. Je ontdekt ook waarom de oude Grieken hun billen afveegden met de borden waarvan ze aten, waarom de Hoover-stofzuiger bijna de Spangle heette, en waarom de eerste onderzeeër van leer en vet werd gebouwd, hoe klittenband door een hond werd uitgevonden, waarom het eten van worstjes in een heel land werd verboden, zodat ze vliegtuigen konden maken, en dat een filmster wifi uitvond (nee, het was niet Zendaya).

Ik zal je ook iets vertellen over de belangrijkste uitvinder aller tijden... dat ben ik. Ik heb niet alleen de eerste huis-

INLEIDING

robot ter wereld, de BUTLERTRON-6000, uitgevonden, maar ik ben ook het megabrein achter koriandervla en de onvoorstelbare onderwaterpiano, plus meer dan 8.000 andere even briljante uitvindingen, die je rechtstreeks bij mijn bedrijf Adams Genaile Shop kunt bestellen. ➔ **Fact-check** - je hebt 'geniale' verkeerd gespeld. ⚡

ADAMS UITSTEKENDE UITVINDINGEN

Als dit interessant klinkt, lees dan verder! En als dat niet het geval is, moet je dit boek neerleggen en in plaats daarvan wat oude onzin lezen, zoals *Mijn favoriete soorten witte verf* van Gerald Humbum. ⚡ **Factcheck - *Mijn Favoriete soorten witte verf* is veel beter en ook een veel populairder boek.** ⚡

DEEL EEN

THUIS

**LAMPJES,
LASAGNE EN
(P)LEEPAPIER**

DE BADKAMER

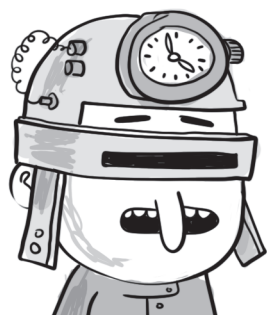
Laten we beginnen met de enige kamer in het huis waar het prima is om te gaan zitten poepen – de woonkamer.

⚡ Factcheck - de badkamer met wc. ⚡

Opgelet, alle tijdreizigers die dit boek 100 jaar geleden lazen: de badkamer is een kleine kamer in huizen waar mensen tegenwoordig kunnen poepen, hun tanden kunnen poetsen en een bad kunnen nemen.

Ook alle niet-tijdreizigers die dit boek lezen opgelet: ik moest dit uitleggen omdat de badkamer een vrij recente uitvinding is. In dit hoofdstuk ga ik je vertellen wie we moeten bedanken omdat we niet meer in de tuin hoeven te plassen. Of wie je moet beschuldigen, als je van plassen in de tuin houdt.

En alle tijdreizigers die dit boek in de toekomst lezen: opgelet. Kun je me alsjeblieft vertellen of mijn hond Pippin ooit zal stoppen met poepen in de vaatwasser? Zal het Octopusvolk van Zaarg aardig zijn voor mensen als ze in het jaar 2185 de aarde veroveren? O, en wat zijn de lotnummers van volgende week, alsjeblieft?

DE GETALLEN ZIJN 2, 15... EH...
IK HAD ZE ECHT MOETEN
OPSCHRIJVEN. SORRY.

RAAR MAAR WAAR

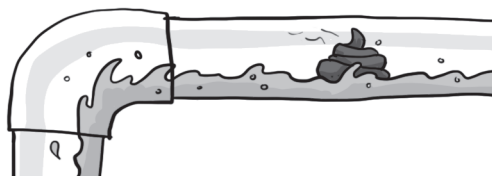
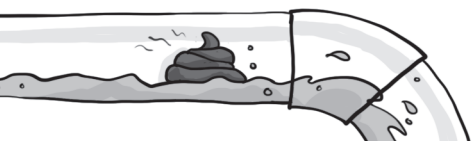
Wc's bestaan al zo lang er billen bestaan, en dat is al eeuwen het geval. Poep en pies vinden we niet lekker ruiken – behalve Pippin, die vindt het een heerlijk tussen-doortje. En dat is de reden waarom mensen ze altijd graag weg wilden hebben uit hun huizen. In het oude Rome, 2.000 jaar geleden, bezochten mensen openbare toiletten. Dat klinkt best goed. Ongeveer 20 mensen zaten op een lange bank met gaten erin en ze poepten in een kuil eronder, terwijl ze met elkaar kletsten over waar ze op vakantie naartoe gingen en waar ze hun toga's hadden gekocht. Dat was verschrikkelijk.

Tot ongeveer 600 jaar geleden poepten mensen best vaak uit het raam – direct naar buiten, of eerst in een poeppot. Als je in een kasteel woonde, dan plonsde de drek in de gracht, wat de vissen niet zo leuk zullen hebben gevonden. Maar als je in een groot gebouw woonde, zou het gewoon op straat terecht komen. Gelukkig voor de mensen die eronderdoor liepen waren paraplu's al uitgevonden. (Mijn advocaat Nigel heeft me gevraagd te vermelden dat het zowel illegaal als walgelijk is om uit je raam te poepen.)

EEN KONINKLIJKE STORTREGEN

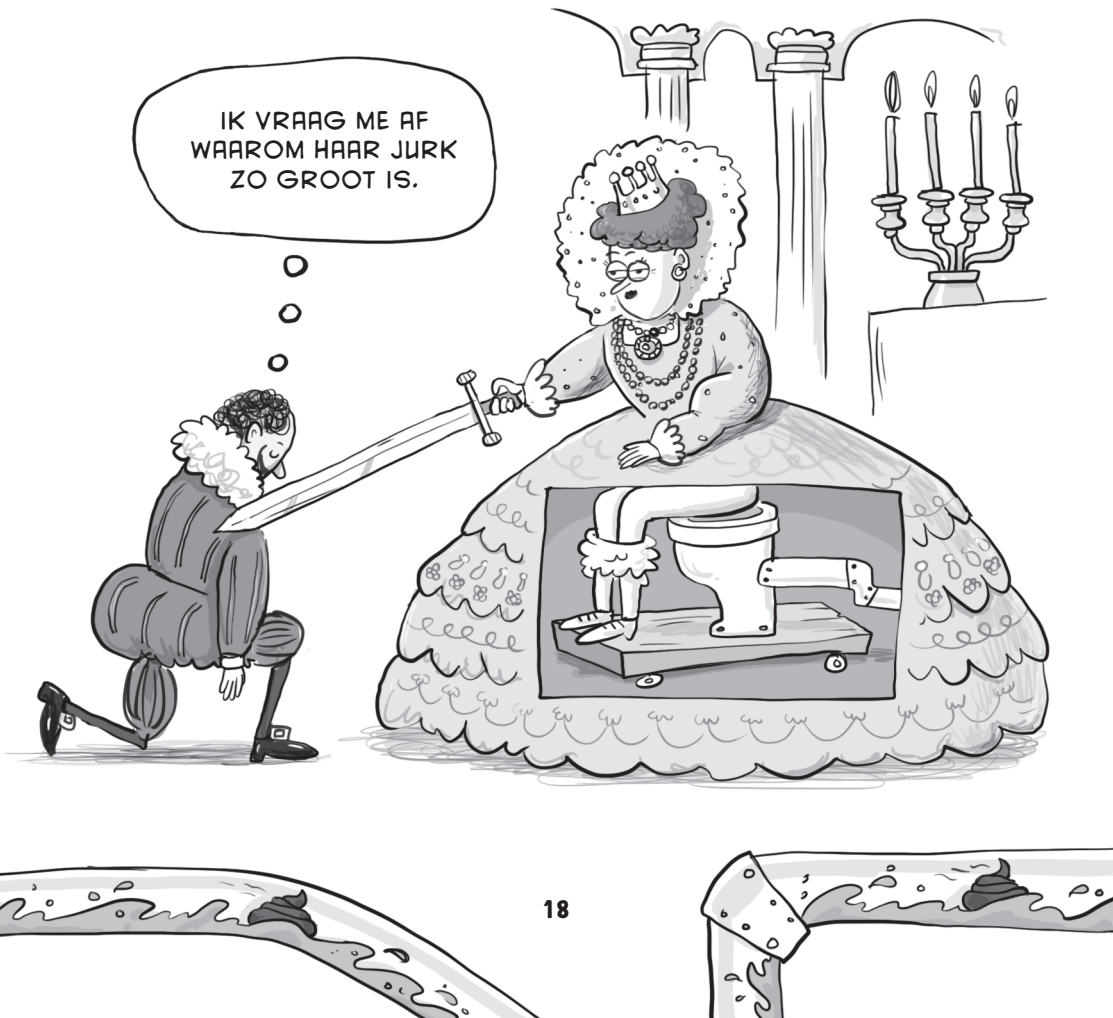
Een cadeau kopen voor een koning of koningin is moeilijk. Een diamanten halsketting voor hun hond? Een enorme badeend om in hun gracht te laten dobberen? 400 jaar geleden had John Harington precies ditzelfde probleem – het werd nog erger doordat Elizabeth I zijn peet-tante was, dus hij wilde het echt niet verpesten. Afgezien van al het andere was ze een groot fan van het laten ont-hoofden van mensen.

ADAMS UITSTEKENDE UITVINDINGEN

Maar John had een geweldig idee. Hij had net de eerste wc uitgevonden die je kon doorspoelen en hij noemde het ding de Ajax. Hij dacht dat die goeie ouwe koningin heel graag een gigantische wc als cadeau wilde hebben, dus liet hij er een bouwen in Richmond Palace. Elizabeth was dol op haar geweldige nieuwe toilet, en ze draaide er enkele van haar favoriete drollen in. ➡ **Factcheck - er is geen bewijs dat koningin Elizabeth 1 favoriete drollen had.** ⚡

UNIVERSELE
SCORE VOOR
NAAM VAN
UITVINDING
(USNU)
8/10
HEEL
FUTURISTISCH.

RUIMTE VOOR VERSCHIJTERING

De paleisplee werd niet echt populair (behalve bij het koninginnetje), omdat mensen toen geen waterleidingen in hun huizen hadden, dus na elke koninklijke plas moest een stel bedienden naar een put gaan om drie grote emmers te vullen en ze naar boven brengen om ze in de wc te legen. Ik weet niet hoe het met jou zit, maar ik heb geen bedienden – ik heb alleen een huisrobot en hij gehoorzaamt mijn instructies niet. ➔ **Factcheck - ik heb bijna vier instructies opgevolgd in de afgelopen tien jaar.** ⚡

Het duurde niet lang voordat het wc-issue behoorlijk urgent werd, omdat mensen ziek werden van al dat bruine spul dat regelrecht in de rivieren plopte en vervolgens in hun drinkwater terecht kwam. Het eerste op de to-dolijst was om een paar riolen aan te leggen – grote ondergrondse buizen om alles wat uit de wc's van mensen kwam veilig af te voeren. En daarna begonnen er geleidelijk aan veel verbeteringen in de toileettechnologie door te sijpelen, als diarreedruppels. Een van de grootste verbeteringen was te danken aan een man die absoluut geen grappige naam had: Thomas Crapper (Thomas Poepdoos in het Nederlands).

ADAMS UITSTEKENDE UITVINDINGEN

In 1880 stonken de wc's bij mensen thuis echt vreselijk. Oké, ik weet het – wc's van tegenwoordig ruiken ook niet bepaald naar versgebakken broodjes... maar dit was duizend keer erger. De stankdampen uit het riool stegen omhoog naar de wc's van mensen en zorgden ervoor dat de badkamer stonk alsof Godzilla naar de plee was geweest nadat hij een hele pan chili con carne had gegeten. De oplossing kwam van Thomas Crapper, naar wie absoluut niets is vernoemd natuurlijk. Zijn uitvinding heette een u-bocht, en als je achter je toilet kijkt, zie je dat we ze vandaag de dag nog steeds gebruiken. Als de pijp die uit de wc komt de vorm van de letter u heeft, dan kunnen de stinkende scheetgassen niet uit het riool ontsnappen en mensen bewusteloos maken. Als je in je toilet kijkt – nee, niet in de toiletpot, ik bedoel in het gedeelte bovenaan, waar je doorspoelt – dan zie je een drijvend balletje op een stokje. Dit wordt een kogelkraan genoemd en dit is weer een van Thomas' uitvindingen, die voorkomt dat er te veel water naar binnen stroomt en een overstroming veroorzaakt. (Mijn advocaat Nigel heeft me geadviseerd te vermelden dat je een volwassene moet vragen om je te helpen als je in je wc wilt kijken. Hij heeft het veel te druk om aangeklaagd te worden omdat mensen duizenden toiletten kapot hebben gemaakt na het lezen van dit boek.)

Laten we nu mijn huisrobot vragen om zijn leugendetector te activeren om te zien of je kunt raden welk Thomas Crapper-feit een complete kreukel is. (Dat klinkt een beetje als 'leugen'.)

